

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ  
Федеральное государственное автономное учреждение  
высшего профессионального образования  
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"  
Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая



**УТВЕРЖДАЮ**

Проректор  
по образовательной деятельности КФУ  
Проф. Таюрский Д.А.

"\_\_" \_\_\_\_\_ 20\_\_ г.

**Программа дисциплины**

Практикум по орфографии и пунктуации татарского языка Б1.В.ДВ.5

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)

Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

**Автор(ы):**

Хуснутдинов Д.Х.

**Рецензент(ы):**

-

**СОГЛАСОВАНО:**

Заведующий(ая) кафедрой: Галиуллина Г. Р.

Протокол заседания кафедры No \_\_\_\_ от "\_\_\_\_" \_\_\_\_\_ 201\_\_ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая):

Протокол заседания УМК No \_\_\_\_ от "\_\_\_\_" \_\_\_\_\_ 201\_\_ г

Регистрационный No

Казань  
2017

## Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Хуснутдинов Д.Х. кафедра татарского языкознания Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая ,  
Damir.Husnutdinov@kpfu.ru

### 1. Цели освоения дисциплины

Целью дисциплины является формирование и повышение грамотности, овладение и совершенствование всех видов речевой деятельности студентов на татарском языке.

Цель курса предполагает постановку и реализацию частных задач:

- овладение орфоэпическими, орфографическими, пунктуационными, лексико-стилистическими и грамматико-стилистическими нормами современного татарского литературного языка;
- активизация и совершенствование татарской устной и письменной речи;
- воспитание у студентов любви к татарскому языку, развитие языкового вкуса и чувства слова.

### 2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ДВ.5 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 1 курсе, 1 семестр.

Курс "Практикум по орфографии и пунктуации татарского языка" готовит базу для успешного усвоения курса "Современный татарский язык". Для изучения дисциплины необходимы компетенции, сформированные у студентов в результате обучения в средней общеобразовательной школе. Данная дисциплина предваряет цикл дисциплин профилизации бакалавров-филологов, учебную практику и производственную практику по профилю "Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский)" и изучается на первом курсе дневного обучения.

### 3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-6 (общекультурные компетенции)	способностью к самоорганизации и самообразованию
ПК-10 (профессиональные компетенции)	способностью проектировать траектории своего профессионального роста и личностного развития
ПК-4 (профессиональные компетенции)	готов к толерантному восприятию социальных и культурных различий, уважительному и бережному отношению к историческому наследию и культурным традициям
ПК-6 (профессиональные компетенции)	готовностью к взаимодействию с участниками образовательного процесса

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- назначение орфографии и ее место в школьном курсе татарского языка;
- разделы и принципы татарской орфографии;

- орфографические ошибки; нормы оценки орфографической грамотности;
- назначение пунктуации и ее место в школьном курсе татарского языка;
- разделы и принципы пунктуации;
- основную единицу пунктуации (смысловый отрезок, выделяемый на письме знаками препинания);
- виды смысловых отрезков (предложение, текста), подлежащие выделению знаками препинания на письме;
- знаки препинания и их виды;
- функции знаков препинания;
- пунктуационные правила; условия выбора постановки/не постановки знаков препинания;
- опознавательные признаки применения пунктуационных правил;
- пунктуационные ошибки; нормы оценки пунктуационной грамотности;
- группы пунктуационных правил: отделительные знаки препинания (или знаки завершения); разделительные знаки препинания; знаки препинания внутри предложения; выделительные знаки препинания; не постановка знаков препинания в ожидаемых случаях;
- критерии эстетики речи.

## 2. должен уметь:

- находить в предложении и в тексте смысловые отрезки, требующие пунктуационного оформления;
- ставить знаки препинания в соответствии с изученными пунктуационными правилами;
- обосновывать употребление знаков препинания;
- делать пунктуационный разбор.

## 3. должен владеть:

- демонстрировать способность и готовность к практическому применению полученных знаний при решении профессиональных задач;
- письменной коммуникацией.

## 4. должен продемонстрировать способность и готовность:

- овладение новыми языковыми средствами (фонетическими, орфографическими, лексическими, грамматическими) в соответствии с темами, ситуациями обучения; увеличение объема активной лексики; умение пользоваться различными словарями (СК - 3);
- дальнейшее развитие учебных умений и навыков, приобретенных в общеобразовательной школе; ознакомление студентов приемами самостоятельного изучения языка и культуры татарского народа с использованием инновационных информационных технологий (СК - 6);
- овладение речевой деятельностью и основами культуры устной и письменной речи; умение соотносить языковые средства с конкретными сферами, ситуациями, условиями и задачами общения (СК - 7).

## 4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 2 зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 1 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

#### 4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Орфография. Кереш дәрес	1	1-3	0	3	0	Устный опрос
2.	Тема 2. Баш хәрефләр орфографиясе	1	4-6	0	3	0	Письменное домашнее задание
3.	Тема 3. Кеше исемнәре орфографиясе	1	7-8	0	3	0	Устный опрос
4.	Тема 4. Артыклык һәм кимлек дәрәжәсе сыйфатларын дәрес язу	1	9-11	0	3	0	Устный опрос
5.	Тема 5. Алмашлыкларның, кисәкчәләрнең дәрес язылышы	1	12-13	0	3	0	Письменное домашнее задание Дискуссия Творческое задание
6.	Тема 6. Хикәя фигыль кушымчаларының дәрес язылышы	1	14-15	0	3	0	Устный опрос
7.	Тема 7. Орфографик кагыйдәләргә өйрәнүнең грамоталылыкны күтәрүдәге роле	1	16	0	3	0	Контрольная работа
8.	Тема 8. Пунктуация. Тыныш билгеләрен куллану тарихы	1	1	0	3	0	Устный опрос
9.	Тема 9. Татар телендә тыныш билгеләре. Аларның функцияләре	1	2	0	3	0	Устный опрос
10.	Тема 10. Диалогта тыныш билгеләре	1	3	0	3	0	Устный опрос
11.	Тема 11. Тыныш билгеләрен өйрәнү һәм гамәли куллана белү күнекмәләре булдыру	1	4	0	3	0	Устный опрос

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
12.	Тема 12. Тыныш билгеләре куюның аерым очраклары	1	5	0	2	0	Устный опрос
13.	Тема 13. Йомгаклау	1	6	0	1	0	Устный опрос
	Тема . Итоговая форма контроля	1		0	0	0	Зачет
	Итого			0	36	0	

#### 4.2 Содержание дисциплины

##### **Тема 1. Орфография. Кереш дәрес**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Орфография буенча мәктәп курсыннан алынган белемнәренә искә төшерү

##### **Тема 2. Баш хәрәфләр орфографиясе**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Баш хәрәфләр орфографиясе буенча төшенчә

##### **Тема 3. Кеше исемнәре орфографиясе**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Кеше исемнәре орфографиясенә караган кагыйдәләренә өйрәнү

##### **Тема 4. Артыклык һәм кимлек дәрәжәсе сыйфатларын дәрәс язучы**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Сыйфат дәрәжәләрен дәрәс язучы кагыйдәләренә карау

##### **Тема 5. Алмашлыкларның, кисәкчәләрен дәрәс язучы**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Алмашлык, кичәкчә кебек иярчен кисәкчәләрен дәрәс язучы кагыйдәләрен өйрәнү

##### **Тема 6. Хикәя фигыль кушымчаларының дәрәс язучы**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Хикәя фигыль кушымчаларын дәрәс язучы кагыйдәләре

##### **Тема 7. Орфографик кагыйдәләрен өйрәнүнең грамоталылыкны күтәрүдәге роле**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Грамоталы язучының әһәмияте

##### **Тема 8. Пунктуация. Тыныш билгеләрен куллану тарихы**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Пунктуация, ягъни тыныш билгеләре язучының тарихын өйрәнү

##### **Тема 9. Татар телендә тыныш билгеләре. Аларның функцияләре**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Тыныш билгеләре язучының кагыйдәләрен карау, аларның функцияләре белән танышу.

Галимнәренә әлеге теманы яктыртудагы хезмәтләре белән танышу

##### **Тема 10. Диалогта тыныш билгеләре**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Диалогта тыныш билгеләре язучының кагыйдәләре

##### **Тема 11. Тыныш билгеләрен өйрәнү һәм гамәли куллана белү күнекмәләре булдыру**

##### ***практическое занятие (3 часа(ов)):***

Өйрәнелгән темалар буенча күнекмәләре булдыру

## Тема 12. Тыныш билгеләре куюның аерым очраклары

### *практическое занятие (2 часа(ов)):*

Тыныш билгеләре куюның аерым очракларын өйрәнү

## Тема 13. Йомгаклау

### *практическое занятие (1 часа(ов)):*

Белемнәрне ныгыту буенча күнегүләр башкару

### 4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоёмкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Орфография. Кереш дәрәс	1	1-3	Булган белемнәрне искә төшерү	2	мисаллар белән эшләү
2.	Тема 2. Баш хәрефләр орфографиясе	1	4-6	Баш хәрефләрнең язылу кагыйдәләрен өйрәнү	2	мисаллар белән ныгыту
3.	Тема 3. Кеше исемнәре орфографиясе	1	7-8	Кеше исемнәре орфографиясен карау	2	әдәби чыганақлардан мисаллар эзләп, шуларны аңлату
4.	Тема 4. Артыклык һәм кимлек дәрәжәсе сыйфатларын дәрәс язу	1	9-11	Сыйфат дәрәжәләре дәрәс язу кагыйдәләрен	3	бирелгән күнегүләрне башкару
5.	Тема 5. Алмашлыкларның, кисәкчәләрнең дәрәс язылышы	1	12-13	Иярчен кисәкчәләрне язудың кагыйдәләре буенча мөстәкыйль эшк	3	мөстәкыйль эш
6.	Тема 6. Хикәя фигыль кушымчаларының дәрәс язылышы	1	14-15	Алдан эзерләнгән темаларга докладлар эзерләү	2	рефератлар тыңлау
				Хикәя фигыль буенч белемнәрне яңарту, дәрәс язу кагыйдәләрен ка	1	телдән сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
7.	Тема 7. Орфографик кагыйдэлэрне өйрәнүнең грамоталылыкны күтәрүдәге роле	1	16	Имтиханга әзерләнү	2	кагыйдэлэрне кабатлау, сорауларга җавап бирү, практик өлешендәге биремнәргә якынча мисаллар башкару
				подготовка к контрольной работе	1	контрольная работа
8.	Тема 8. Пунктуация. Тыныш билгеләрен куллану тарихы	1	1	подготовка к устному опросу	2	устный опрос
9.	Тема 9. Татар телендә тыныш билгеләре. Аларның функцияләре	1	2	подготовка к устному опросу	2	устный опрос
10.	Тема 10. Диалогта тыныш билгеләре	1	3	подготовка к устному опросу	1	устный опрос
				подготовка к устному опросу	2	устный опрос
11.	Тема 11. Тыныш билгеләрен өйрәнү һәм гамәли куллана белү күнекмәләре булдыру	1	4	подготовка к устному опросу	1	устный опрос
				подготовка к устному опросу	2	устный опрос
12.	Тема 12. Тыныш билгеләре куюның аерым очраклары	1	5	подготовка к устному опросу	1	устный опрос
				подготовка к устному опросу	2	устный опрос
13.	Тема 13. Йомгаклау	1	6	подготовка к устному опросу	3	устный опрос
				подготовка к устному опросу	2	устный опрос
Итого					36	

## 5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Рекомендуемые образовательные технологии: практические занятия, самостоятельная работа студентов, контрольная работа, тесты.

При проведении занятий рекомендуется использование активных и интерактивных форм занятий (деловых и ролевых игр, проектных методик, разбора конкретных ситуаций, коммуникативного эксперимента, коммуникативного тренинга, иных форм).

## 6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов



### **Тема 1. Орфография. Кереш дәрес**

мисаллар белән эшләү , примерные вопросы:

Теманы яктыртуга караган күнегүләр эшләү

### **Тема 2. Баш хәрефләр орфографиясе**

мисаллар белән ныгыту , примерные вопросы:

сүзлекләр белән эш, күнегүләр башкару

### **Тема 3. Кеше исемнәре орфографиясе**

әдәби чыганақлардан мисаллар эзләп, шуларны аңлату , примерные вопросы:

әдәби чыганақлардан мисаллар эзләп, кагыйдәләрне кабатлау

### **Тема 4. Артыклык һәм кимлек дәрәжәсе сыйфатларын дәрес язу**

бирелгән күнегеләрне башкару , примерные вопросы:

темага караган күнегүләр эшләү

### **Тема 5. Алмашлықларның, кисәкчәләрнең дәрес язылышы**

мөстәкыйль эш , примерные вопросы:

мөстәкыйль эш буларак теоретик сорауларга җавап бирү

### **Тема 6. Хикәя фигыль кушымчаларының дәрес язылышы**

рефератлар тыңлау , примерные темы:

бүлеп бирелгән темаларга докладлар тыңлау

телдән сорауларга җавап бирү, күнегүләр эшләү , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема 7. Орфографик кагыйдәләрне өйрәнүнең грамоталылыкны күтәрүдәге роле**

кагыйдәләрне кабатлау, сорауларга җавап бирү, практик өлешендәге биремнәргә якынча мисаллар башкару , примерные вопросы:

орфографик сүзлекләр белән эш

контрольная работа , примерные вопросы:

өйрәнелгән темаларны кабатлау максатыннан контроль эш эшләү

### **Тема 8. Пунктуация. Тыныш билгеләрен куллану тарихы**

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема 9. Татар телендә тыныш билгеләре. Аларның функцияләре**

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема 10. Диалогта тыныш билгеләре**

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема 11. Тыныш билгеләрен өйрәнү һәм гамәли куллана белү күнекмәләре булдыру**

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема 12. Тыныш билгеләре куюның аерым очрақлары**

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема 13. Йомгаклау**

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

устный опрос , примерные вопросы:

күнегүләр эшләү

### **Тема . Итоговая форма контроля**

Примерные вопросы к зачету:

Оценочные средства составляются преподавателем самостоятельно при ежегодном обновлении банка средств. Количество вариантов зависит от числа обучающихся.

Примерные темы рефератов:

1. Татар орфографиясенә кыен очраклары.
2. Мәктәп укучыларының язма эшләрендә очрый торган пунктуацион һәм орфографик хаталар һәм аларны бетерү юллары.
3. Исемнән башка сүз төркемнәренә килеш белән төрләнүе.
4. Иярченле кушма жәмләләр һәм аларның төрләре.
5. Аналитик һәм синтетик иярчен жәмләләрдә бәйләүче чаралар.
6. Татар орфографиясе һәм орфоэпиясе.
7. Төрле сүз төркемнәренә исемләшү очраклары.
8. Татар телендә сүз ясалышы ысуллары.
9. Татар телендә конверсия ысулы белән сүз ясалышы.
10. Аныклагычлар.
11. Сыйфат фигыль һәм аның синтаксик функцияләре.
12. Татар теленә хас үзенчәлекле авазлар.
13. Затланышлы һәм затланышсыз фигыль формалары.
14. Бәйләнешле сөйләм телен үстерү юллары.
15. Татар телендә тыныш билгеләре.

Вопросы к экзамену:

1. Татар телендә тыныш билгеләре нинди принципларга нигезләнә куела?
2. Алынма сүзләргә кушымчалар ялгауның нинди кагыйдәләре бар?
3. Инфинитив фигыльләргә кушымчалар нинди кагыйдәләргә таянып ялгана?
4. Ялгызлык исемнәренә дәрәҗә язылышына караган нинди кагыйдәләр беләсез?
5. Татар телендә кайсы сүз төркемнәре исемләшә ала?
6. Аналитик иярченле кушма жәмләләрдә нинди бәйләүче чаралар кулланыла?
7. Синтетик иярченле кушма жәмләләрдә нинди бәйләүче чаралар кулланыла?
8. Фигыльнең нинди төркемчәләрен беләсез?
9. Баш хәрәфләр орфографиясенә караган нинди кагыйдәләр беләсез?
10. Тартымлы исемнәренә килеш белән төрләнешен мисаллар белән аңлатыгыз.
11. Көндәлек тормышта кирәкле нинди эш кәгазьләрен беләсез?
12. Аерымланган аныклагычлар янында нинди тыныш билгеләре куела?
13. Хәлләр кайсы очракта аерымланалар?
14. Татар телендә сызык һәм сызыкча куелу очракларына нинди кагыйдәләр бар?
15. Татар телендә тыныш билгеләрен кую принциплары.
16. Алынма сүзләргә кушымчалар ялгау кагыйдәләре.
17. Ия белән хәбәр арасында сызык куелу очраклары.
18. Жәмлә кисәкләре арасында сызык куюга караган кагыйдәләр.
19. Инфинитив фигыльләргә кушымчалар ялгану кагыйдәләре

20. Ялгызлык исемнәренәң дәрәс язылышына караган кагыйдәләр
21. Татар телендә сүз төркемнәренәң исемләшә алуы.
22. [къ], [гъ] авазларының дәрәс әйтелешенә һәм язуда кулланылышына караган кагыйдәләр.
23. Аналитик иярченле кушма жәмләләрдә кулланыла торган бәйләүче чаралар.
24. Синтетик иярченле кушма жәмләләрдә кулланыла торган бәйләүче чаралар.
25. Фигыль төркемчәләре.
26. ь һәм ъ билгеләренәң кулланылыш функцияләре.
27. Баш хәрәфләр орфографиясенә караган кагыйдәләр.
28. Тартымлы исемнәренәң килеш белән төрләнеше.
29. һәмзә ['] авазының язуда төрле хәрәфләр белән белдерелүе.
30. Көндәлек тормышта кулланыла торган эш кәгазьләре.
31. Аерымланган аныклагычлар янында тыныш билгеләре.
32. Хәлләренәң аерымлана алу очраklары.
33. Татар телендә сызык һәм сызыкча куелуга караган кагыйдәләр.
34. Катлаулы кушма жәмләләрдә тыныш билгеләре.

### 7.1. Основная литература:

- Тел белеме нигезләре / Р. Р. Жамалетдинов, Р. С. Нурмөхәммәтова ; [ф. ред. - филол.ф.д., проф. М. З. Зәкиев] .? Казан : Ихлас, 2014 .? 238 б.
- Хәзерге татар әдәби теле фонетикасы : уку-укыту кулланмасы / Казан (Идель буе) федер. ун-ты ; [авт.-сост. к.филол.н., доц.] Г. К. һадиева ; [науч. ред. д.филол.н., проф. Г. Ф. Саттаров] .? Казан : [Казанский университет], 2012 .? 123 б.
- Татар теленнән тестлар: фонетика = Тесты по татарскому языку: фонетика : [учебно-методическое пособие] / Казан (Идел буе) федер. ун-ты ; [авт.-сост. к. филол.н., доц. Г. К. Хадиева ; науч. ред. д.филол.н., проф. Ф. М. Хисамова] .? Казань : [Казанский университет], 2012 .? 35.
- Харисова, Чулпан Мөхәррәм кызы. Татар теле, Морфология: югары уку йортлары өчен дәрәслек / Ч.М. Харисова.?Казан: Мөгариф, 2010.?125.
- Хәзерге татар әдәби теле фонетикасы: уку-укыту кулланмасы / Казан (Идель буе) федер. ун-ты; [авт.-сост. к.филол.н., доц.] Г. К. һадиева; [науч. ред. д.филол.н., проф. Г. Ф. Саттаров].?Казан: [Казанский университет], 2012.?123 б
- Чурилина, Л. Н. Актуальные проблемы современной лингвистики [электронный ресурс] : учеб. пособие / сост. Л. Н. Чурилина. ? 6-е изд., стереотип. ? М. : Флинта : Наука, 2011. ? 416 с. -<http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=454683>

### 7.2. Дополнительная литература:

1. Шацкая, М. Ф. Современные проблемы русского языка. Словообразование и морфология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / М. Ф. Шацкая. - М.: ФЛИНТА : Наука, 2013. - 152 с Падучева Е.В. Семантические исследования: Семантика времени и вида в русском языке; Семантика нарратива. 2-е изд., испр. и доп..- М.:Языки славянской культуры, 2011.-480 с. <http://www.bibliorossica.com>
  2. Сафиуллина Ә.Н. Татар орфографиясенәң кыен очраklарына дидактик материаллар. - Казан: Гыйлем, 2008. - 109 б.
  3. Шакиржанова Ә.Б. Татар теле орфографиясенәң кыен очраklары һәм укучыларның грамоталылыгын күтәрү юллары. Методик кулланма. - Казан, 2004. - 136 б.
  4. Юсупова Ә.Ш., Нәбиуллина Г.Ә., Денмөхәммәтова Ә.Н., Мөгътәсимова Г.Р. Татар теленнән практикум. - Ихлас, 2009. - 182 б.
- словари:

1. Татар теленең орфографик сүзлеге. - Казан: Мәгариф, 2010. - 399 б.
2. Сәлимов Х.Х. Татар теленең орфографик-орфоэпик сүзлеге. - Казан: Яңалиф, 2004. - 191 б.

### **7.3. Интернет-ресурсы:**

Википедия - <http://ru.wikipedia.ru>

Книги - <http://kitaphane/tatarstan.ru>

Татар теле - <http://www.tartele.ru>

Татарская электронная библиотека - <http://www.kitap.net.ru/>

Үзебез - <http://uzebez.org/tag/tatar-tele/>

### **8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)**

Освоение дисциплины "Практикум по орфографии и пунктуации татарского языка" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС "БиблиоРоссика" представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Компьютерный класс, оргтехника, теле- и аудиоаппаратура; доступ к сети Интернет (во время самостоятельной подготовки).

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский) .

Автор(ы):

Хуснутдинов Д.Х. \_\_\_\_\_

"\_\_" \_\_\_\_\_ 201\_\_ г.

Рецензент(ы):

"\_\_" \_\_\_\_\_ 201\_\_ г.